

Audience u Karla I. letos vzpomene setkání tří panovníků před rozhodující bitvou napoleonských válek

Audience u císaře Karla I. – tradiční slavnost, věnovaná osobnosti blahoslaveného krále Karla I., pravidelně vzpomíná i historických událostí, které zámek Brandýs nad Labem a město spojovaly s hlavním proudem českých i evropských dějin. Letos se takovou veledůležitou událostí stává výročí setkání tří panovníků předních zemí protinapoleonské koalice, kteří se na zámku v Brandýse nad Labem sešli právě před 200 lety, roku 1813, před rozhodující Bitvou národů u Lipska. Brandýská Audience je tak první z řady vzpomínkových akcí v Evropě.

Setkání tří panovníků

Počátkem léta 1813 se stala frekventovaným místem evropské diplomacie Praha, kam ministr Metternich svolal mírový kongres. Císař František I. Rakouský se koncem července usídlil na zámku v Brandýse nad Labem a Metternich sem dorazil 11. srpna, aby císaře zpravil o vstupu Rakouska do protinapoleonského spolku, a v ten čas i armádní velitel Karel kníže Schwarzenberg vydal rozkaz k přesunu svého hlavního stanu z Libně do Brandýsa.

Spolu s bílými kabáty císařských vojáků bylo možné v Brandýse spatřit i zelené a modré uniformy ruských a pruských gardistů, kteří sem doprovodili své panovníky – Alexandra I., cara vši Rusi, a Bedřicha Viléma III., pruského krále. V osobním setkáním tří panovníků na brandýském zámku byly koalici dohody – historie je nazvala Šestou koalici – potvrzeny a na jejich základě vyrazila spojená vojska na pole Bitvy národů u Lipska.

Bitva u Lipska

Protože Metternichův pražský mírový kongres dohodu s Napoleonem nepřinesl, přistoupilo Rakousko k rusko-prusko-švédské koalici a 12. srpna vy-

hlásilo Francii válku. Pobyt vladařů na zámku v Brandýse trval do 17. srpna, kdy jako poslední vyrazila i císařská suita, aby doprovodila zeměpána na cestě k saským hranicím.

Maršál Karel Filip ze Schwarzenbergu, vrchní velitel spojeneckých armád, si za velitele štábu prozíravě zvolil vojenského génia, českého generála Jana Václava hraběte Radeckého z Radče, který vytvořil taktické bitevní plány.

V srpnu se sice Napoleonovi podařilo rakouskou, tzv. „českou armádu“ porazit u Drážďan, ale po dvou dílčích porážkách u Chlumce a u Dennewitzu se Napoleon stáhl k Lipsku, aby zde svou doplněnou pověstnou Grandé Armée připravil k rozhodujícímu střetu. Ve dnech 16. až 19. října 1813 tu byla svedena největší bitva napoleonských válek. Pro Francouze (a jejich německé a polské spojence) skončila katastrofou.

Zaváté stopy

Výmluvným svědectvím schůzky tří potentátů v Brandýse dlouho bylo po-

divně stromořadí v Hluchově, vysazené na památku císařské návštěvy. Vždy tři stromy, topoly společně vsazené do jedné jámy, lemovaly cestu od mostních schodů od Brandýsa k mostním schodům na hranici Staré Boleslavi.

Ale trojtopolů, kterou v roce 1910 popisuje J. V. Prášek jako místo „zachované i velice oblíbené“, v průběhu dalšího století postupně zmizela. Některé stromy se podle pamětníků ojedinele zachovaly až do poloviny 20. století, ale dnes už po nich není stopy. Stromořadí „tří císařů“ se stalo místní legendou a lidé ho mnohdy mylně spatřují u Labe na místech, kde nikdy nebylo.

V zámku samém se jako vzpomínka na setkání panovníků zachoval jen název pokojů, kde císař František I. tehdy bydlel. Tyto „Hofsalony“ v sousedství reprezentačních sálů piana nobile poté i nadále zůstávaly vždy k dispozici císařskému Veličenstvu a za toskánských Habsburků jich pro svůj pobyt dvakrát (1866, 1874) využil císař František Josef I. – dnes

jsou zpřístupněnou součástí historických expozic.

Císař František I. v Brandýse

Císař František nebyl v roce 1813 ve městě poprvé a zdaleka také ne naposled. Jeho pluk karabiníků se v garnisoně Brandejs nad Labem rozložil už roku 1779 a arcivévoda František se u svého pluku učil velitelskému umění. Na památku jeho služby bývala jedna z čet potom už napařad nazývána „císařskou četou“.

Za zvláštní pozornost rovněž stojí, že tehdy v brandýské posádce v hodnosti rytmistra sloužil Josef Antonín kníže Poniatowski, synovec posledního polského krále Stanislava II. Augusta – později jeden z Napoleonových maršálů.

Do brandýské garnisony se po napoleonských válkách 1. císařský pluk vrátil a zůstal plných 30 let, až do roku 1849. V té době – naposledy zřejmě v roce 1833 – císař František I. vícekrát do města zavítal a jeho návštěvu z roku 1824 podnes připomíná empírový památník v Houštce.

Mnoho dalších historických detailů a zajímavých informací – mj. také o hymnách a vojenských pochodech, které zazní při odpoledním historickém divadle Vítání tří panovníků – se účastníci Audience dozvědí v připravované programové brožůře letošní Audience.

Milan Novák, vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu

AUDIENCE U CÍSAŘE KARLA I.

v roce 200. výročí setkání tří panovníků, Jejich Veličenstev Františka I., císaře rakouského, krále českého a uherského, Alexandra I., cara vši Rusi a pruského krále Bedřicha Viléma III. na zámku Brandýs nad Labem roku 1813

ZÁMEK BRANDÝS NAD LABEM, 26.–28. DUBNA 2013

PÁTEK 26. DUBNA

■ **Zámecká restaurace Renaissance**

19.00–23.00

C. a k. beseda

(posezení s hudbou, historické toalety vítány, p. důstojníci v salonních uniformách)

SOBOTA 27. DUBNA

■ **Zámecká zahrada**

11.00

Slavnostní nástup k Audienci u císaře Karla I.

doprovází Ústřední hudba Armády ČR, posádkové velitelství Praha

Průvod do Staré Boleslavi

11.30

■ **Chrám Nanebevzetí Panny Marie**

12.00

Audienční mše sv.

u Palladia země české a relikvie blahoslaveného krále Karla I. oslavuje P. Mgr. Michal Procházka, kanovník a vikář staroboleslavský. Mši G-Dur D 167 Franze Schuberta pro sóla, sbor, orchestr a varhany provede Komorní orchestr Far Musica a chrámový sbor Václav, dirigent František Macek, sbormistr Marie Nohýnková

■ **Mariánské náměstí**

12.00

Polední zastavení spojených vojsk

13.00

Příjezd Jejich Veličenstev

Františka I., Alexandra I. a Bedřicha Viléma III. do St. Boleslavi. Průvod do Brandýsa nad Labem a vjezd mocnářů na zámek Pocta u sochy maršála Radeckého

■ **Zámecká zahrada**

16.00

Vivant Imperatores! Slavnostní uvítání tří panovníků, vojensko-historické představení k 200. výročí brandýské návštěvy • přehlídka spojeneckých vojsk • manévry za účasti dělostřelectva a kavalerie

■ **Zámecká zahrada – po celý den**

Život ve vojenském táboře doby napoleonských válek • koně a kočáry

■ **Rudolfínská chodba**

Výstava „Historie a současnost napoleonského válčení“

(Napoleonika v dokumentech/ Fotografie Michaela Wecker)

■ **Zámecká expozice vojenské historie, „Brandejs Garnison“ a císařské apartmány** otevřeny k prohlídkám

NEDĚLE 28. DUBNA

■ **Kostel Obrácení sv. Pavla v Brandýse nad Labem**

8.30

Slavnostní mše sv.

Celebruje P. Mgr. Jan Houkal, ThD., farář brandýský Missu Brevis Zdeňka Lukáše provede Kris Kros Kvintet, sbormistr Jana Puterová *Změny programu vyhrazeny.*

AUDIENCI U CÍSAŘE KARLA I. POŘADAJÍ:

Město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Mladoboleslavská liga císaře Karla I. za mír mezi národy, Unie evropských vojensko-historických skupin, Tradiční vojensko-historické spolky ČR, Oblastní muzeum Praha-východ, Sdružení Radecký 1766–2016, Matice staroboleslavská, Vojenský a špitální řád sv. Lazara Jeruzalémského **za podpory** Armády ČR a Ministerstva kultury ČR.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ – DOPRAVNÍ OPATŘENÍ:

- **Z bezpečnostních důvodů** ochrany pěšího provozu bude v sobotu 27. dubna v době od 10.00 do 16.00 hodin průjezd centrem měst a přes mosty pro veškerou automobilovou dopravu uzavřen, s výjimkou autobusových linek, vozidel záchranného systému a rezidentů.
- **Objízdná trasa** bude jako obvykle vedena přes dálnici Praha – Mladá Boleslav a po ulici Mělnická.
- **Dopravní uzávěra** v Brandýse bude umístěna v ulici Olbrachtova, ve Staré Boleslavi na křižovatce ulic Boleslavská x Mělnická.
- **Parkování** na Mariánském náměstí ve Staré Boleslavi bude částečně omezeno. Automobilistům děkujeme za pochopení.

Z Brandýsa do Mělníka pojedou opět parní vlak

Na zajímavou vyhlídkovou jízdu parním vlakem z Brandýsa do Mělníka a zpět můžete vyrazit v sobotu 27. dubna.

V rámci doprovodného programu Audience u Karla I. vypraví i letos České dráhy zvláštní parní vlak tažený lokomotivou Šlechtična z roku 1949. V soupravě budou zařazeny historické vozy, tzv. rybáky s dřevěnými lavicemi ze 40. let minulého století a bufetový vůz, kde se cestující budou moci občerstvit, ale také zakoupit drobné upomínkové předměty spojené s největší slávou parních lokomotiv.

Parní vlak Karel I. vyjede 27. dubna z Prahy-Braník, příjezd vlaku do Brandýsa

nad Labem je naplánován na 9.30 hodin. Po dozbrojení vodou a ošetření bude z brandýského nádraží pro fanoušky nostalgických vlaků, rodiny s dětmi i ostatní zájemce připravena vyhlídková jízda do Mělníka a zpět.

Vlak vyrazí z **brandýského nádraží v 10.30 hod.** a po zhruba hodinové zastávce v Mělnici se vrátí do Brandýsa nad Labem. Zpět do Prahy se vlak vydá ve 14.30 hod.

Podrobný jízdní řád najdete níže. Jízdenku na vlak lze koupit v předprodeji v brandýském infocentru.

Parní vlak tažený lokomotivou Šlechtična.

Jízdní řád parního vlaku Karel I. Sobota 27. dubna 2013

Os 19480/1	Os 19482	Zastavení vlaku	Os 19483	Os 19486/7
odj. 7.34		Praha Braník		přij. 16.30
7.47–7.50		Praha Vršovice		16.11–16.17
7.54–8.00		Praha hl. n.		16.01–16.07
8.09		Praha Vysočany		15.51
8.47–9.02		Neratovice		14.57–15.15
○ 9.09		Neratovice město		○ 14.51
přij. 9.30		Brandýs nad Labem		odj. 14.30
odj. 10.30		Brandýs nad Labem	přij. 13.30	
10.45		Kostelec nad Labem	13.19	
○ 10.58		Neratovice město	○ 13.05	
	11.06–11.08	Neratovice	12.56–12.58	
	11.13	Tišice	12.51	
	11.18–11.20	Všetaty	12.40–12.45	
	přij. 11.33	Mělník	odj. 12.27	

○ nástup a výstup pouze u prvního vozu